

03.04

„Gleba podstawą życia”

1. Już wiesz, co potrzebne jest roślinom żeby rosły. Woda, słońce i ...?

Posłuchaj, czego dowiedziała się dziewczynka od pewnego szalonego laboranta :-)

https://www.youtube.com/watch?v=a_Dxxp3S40k

2. Czy pamiętasz naszą piosenkę o czterech żywiołach? Potrafisz je wymienić i powiedzieć dlaczego są takie ważne?

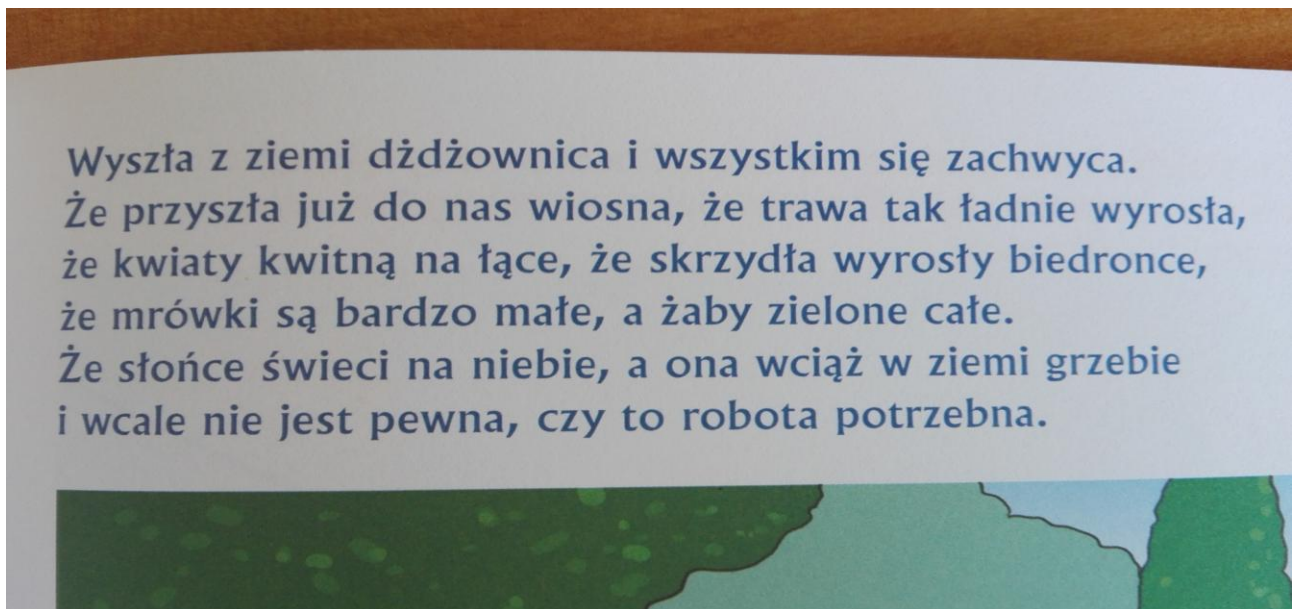
<https://www.youtube.com/watch?v=QEqI7HwunD8>

3. A teraz pokaż jak chodzi dżdżownica ;-)

<https://www.youtube.com/watch?v=5VKGLgiteVE>

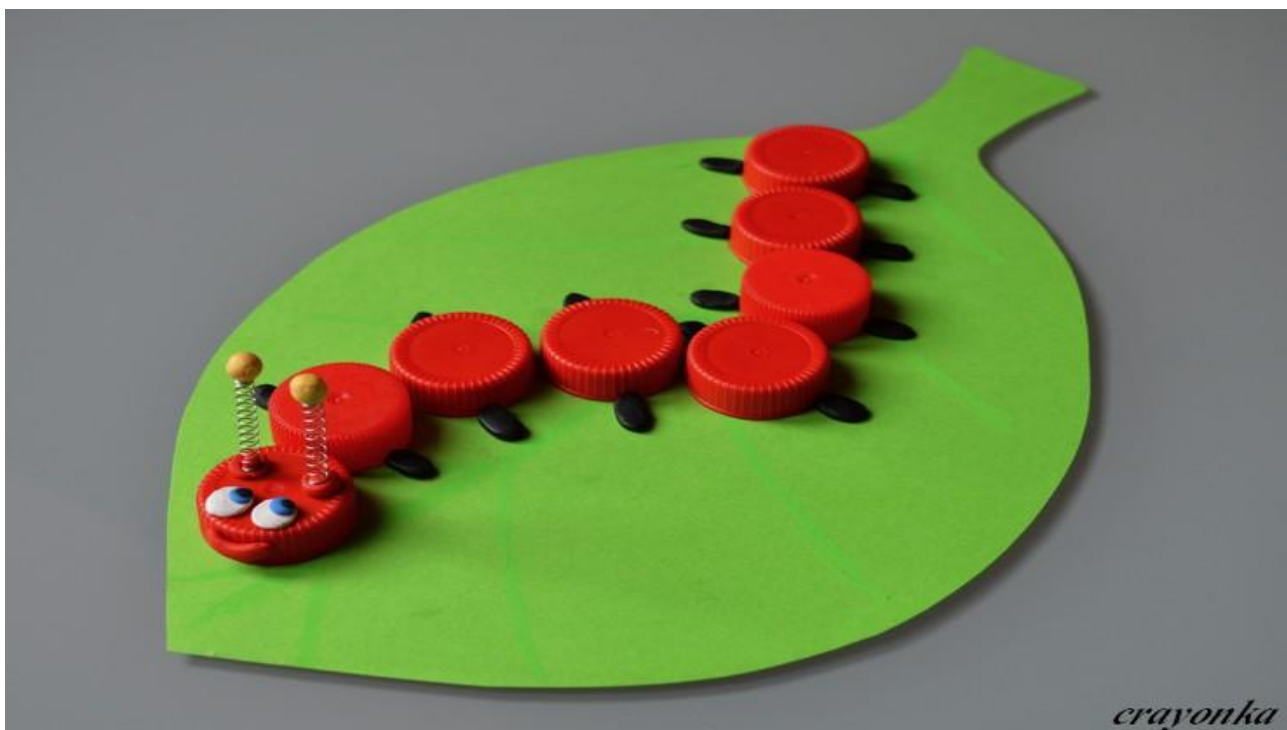
4. Czy usłyszałeś w filmiku jakieś informacje o dżdżownicach?

https://www.youtube.com/watch?v=H9_m6QsCO28

Opowiedz teraz sam, dlaczego dżdżownice są pożyteczne.

5. Kilka propozycji wykonania dżdżownicy – a może masz swój pomysł?

Gaszienice z opakowania po jajkach

ekodziecko.com

6. A teraz kilka ciekawostek o innych pożytecznych w ogrodzie zwierzętach.

ZWIERZĘTA POMOCNIKAMI W OGRODZIE

Z ssaków bardzo pożyteczne dla ogrodników działkowych są jeże i nietoperze. Oba gatunki żerują w nocy.

Nietoperze odżywiają się owadami nocnymi jak ćmy i komary, których zjadają w ilości od kilkudziesięciu do kilkuset sztuk.

Jeże natomiast polują na dżdżownicę, ślimaki. Polują też na jaszczurki i małe gryzonie. Potrafią też spustoszyć gniazda ptaków, które znajdują się w ich zasięgu (jaja, pisklęta). **Jeżeli chcemy mieć jeże na stałe w ogródku, trzeba zrobić dla nich domki, które wyścielamy suchą trawą i liśćmi.**

Ptaki na działce są pożyteczne, zwłaszcza w okresie lęgów, gdyż karmią swoje młode pokarmem zwierzęcym (owady, gąsienice). Dotyczy to wszystkich ptaków, nawet wróble, które są ziarnozjadami młode karmią wyłącznie pokarmem zwierzęcym.

Zakładając budki lęgowe dla sikor mamy gwarancję, że na każdy lęg (a najczęściej są dwa) pozbędziemy się z ogrodu około 1 kg owadów – larw i gąsienic. Sikory same zjadają około 1,5 - 2,5 raza swojej wagi, szkodników w ciągu dnia. Budki lęgowe instalujemy na wysokości minimum 3 m zabezpieczone przed drapeżnikami.

Zimowe dokarmianie rozpoczynamy po opadach śniegu. Dokarmianie musi być prowadzone ciągle. Ptaki, które przyzwyczaimy do karmienia, przestają żerować w sposób naturalny i głodują. Jeżeli nie mamy możliwości systematycznego dokarmiania, powinniśmy zaniechać wszelkich prób w tym kierunku.

Przy obecnych zaburzeniach klimatycznych, trzeba szczególnie zadbać o gatunki, które przebywają u nas przez cały rok!

Z dziewięciu gatunków gadów w naszych ogródkach możemy spotkać jaszczurkę zwinę. Przebywa tam gdzie są murki, kamienie – lubi się na nich wygrzewać oraz gęste „zarośla, w których się chowa w razie zagrożenia. Odżywia się ślimakami, gąsienicami oraz owadami, które może upolować. Zjada też młode jaszczurki czyli jest kanibalem. Jest aktywna w dni ciepłe i słoneczne. W czasie deszczu i ochłodzenia spowodowanym zimnym wiatrem chowają się w norkach.

Można też spotkać w ogródkach, gdzie są oczka wodne, zaskronca, który jest całkowicie niegroźny dla ludzi. Tak jak jaszczurka lubi się wygrzewać na słońcu. Zaskroniec poluje na żaby, jaszczurki i ryby.

Wszystkie 9 gatunków gadów podlegają ochronie.

W polsce występuje 18 gatunków płazów. W naszych ogródkach najczęściej spotykane są żaby i ropuchy. Żerują głównie w nowocy i dni deszczowe. Żywią się głównie owadami, larwami, ślimakami i pajakami.

Z licznej rodziny owadów omówimy tylko kilka. Najbardziej pożytecznym owadem jest pszczoła miodna, o której wszyscy wiedzą bardzo dużo, tak że nie ma potrzeby o niej pisać. Z dzikich pszczół znana jest pszczoła murarka, która jest bardzo terytorialna. Do ogrodu można ją zwabić budując domki z trzciny o średnicy 6 – 8 mm długości około 20 cm. Z jednego końca trzcina powinna być zamknięta. Wyloty kierujemy najlepiej w kierunku południowym. Całą konstrukcję zabezpieczamy przed deszczem.

W ogródkach możemy spotkać także trzmiele. Trzmiele zapylają rośliny, których kwiaty są niedostępne dla pszczoł m.in. rośliny motylkowe – koniczyne, lucerne, facelie, gorczyca.

W ogrodach gdzie są oczka wodne mogą przebywać ważki. Ważki i ich larwy są drapieżnikami – żywią się m.in. komarami i ich larwami.

Bardzo pożytecznym owadem jest biedronka, która zjada mszyce. Larwa biedronki zjada około pół tysiąca mszyc nim przekształci się w dorosłego owada. Biedronki lubią przebywać w pokrzywach.

Dużą rodziną owadów są bzygowate. Są podobne do os ale są mniejsze i nie żądają. Dorosłe osobniki żywią się nektarem. Natomiast ich larwy żywią się mszycami. Zapraszamy je na swój ogródek siejąc kwiaty o mocnym zapachu np. nagietki.

Pożądane na ogródku są złotookie. Dorosłe odżywiają się pyłkiem i nektarem. Ich larwy zjadają mszyce, wciornastki i ełnowce. Zjadają ich jaja jak i osobniki dorosłe.

Z pajęczaków niewidoczne dla pszczół są roztozca dobroczynki (0,5 mm długości), które żerują na wszystkich postaciach przedziorków i szpecieli, zjadając ich kilkaset dziennie.

Niewiele większy jest osiec korówkowy (1,5 mm długości). Samica składa jaja w ciele mszycy bawelnicy korówkowej. Są tak żarłoczne, że po wyćpieniu żywicieli same giną z powodu braku pokarmu.

Milej zabawy

